

מכתב בכתב

לע"נ הגאון רבי אברהם בן ר'
אליהו משה גניחובסקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@ GMAIL.COM

שינוי הדף היומי בדרך קצרו

גליון 41 שמחת תורה תשפ"א

עירובין סג-סט

באתי שאמש בטלתם תמיד של בין הערבים ועכשיו בטלתם מתורה אמר לו על מה באת אמר לו עתה באתי ואז לן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק שלן בעומקה של הלכה, וכל זמן שארון ושכינה שלא במקומם אסורים בתשמיש, ר' שמואל בר איניא אמר שרב למד מפסוק זה שתלמוד תורה גדול מהקרבת תמידין שהמלאך אמר לו עתה באתי, רב ברונא אומר בשם רב שהישן בחדר שאיש ואשתו נמצאים שם נאמר עליו ואת נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה, ולרב יוסף אפילו כשהיא נדה ורבא אמר שתבא עליו ברכה אך אינו נכון כי מי שמר עליהם עד עתה. היה מבוי שגר בו לחמן בר ריסתק ובקשו ממנו שישכיר להם רשותו לשבת ולא הסכים, ואמרו לאביי ואמר להם שכולם יבטלו את רשותם לגבי אחד ואז הוא יחיד במקום נכרי שאינו אוסר, אמרו לו שהטעם שאסרו ב' ישראלים כי זה מצוי לדור כך וא"כ גם כך מצוי, אמר אביי שגם ביטול רשות לאחד אינו מצוי ולא גזרו רבנן על כך, ורב הונא בר רב יהושע סיפר זאת לרבא דף סד אמר רבא א"כ התבטלה תורת עירוב מאותו מבוי ואם יערבו יאמרו שעירוב מועיל במקום נכרי וגם אם יכריזו זה לא יועיל לדורות הבאים שלא שמעו בהכרזה, ורבא אומר שהתקנה לכך היא שאחד מבני המבוי יתחבר עמו וישאל ממנו מקום בביתו להניח שם משהו, והנכרי נעשה כשכירו ולקיטו שאינו אוסר, כמו שאמר רב יהודה בשם שמואל ששכירו ולקיטו נותן עירוב וזה מספיק, ואמר אביי לרב יוסף אם יהיה ה' שכירו ולקיטו נחמיר לאסור, אמר רב יוסף ששכירו ולקיטו אומרים רק לקולא ולא לחומרא, ואמר ר"נ על שמועה זו שהיא מעולה, אך על הדין ששתה רביעית יין אל יורה אמר ר"נ שאינו נכון כי אין לו צלילות דעת ללא ששתה רביעית יין ואמר לו רבא שר' אחא בר חנינא אמר על הפסוק רועה זונות יאבד הון שהאומר על שמועה זו נאה וזו לא, מאבד הונה של תורה אמר לו אני חוזר ב.

רבה בר רב הונא אמר ששתוי לא יתפלל ואם התפלל תפילתו תפלה אך שיכור אם התפלל תפלתו תועבה, ור' אבא בר שומני ורב מנשיא בר ירמיה מגפטרי כשנפרדו זה מזה אמרו נפרד מתוך דבר הלכה, כמו שאמר רב הונא שהנפטר מחבירו יפטר מתוך דבר תורה שמתוך כך זוכרו, ואמרו מה ההבדל בין שתוי לשיכור ששתוי יכול לדבר לפני המלך ואילו שיכור אינו יכול לדבר לפני המלך, והשני אמר שהמחזיק בנכסי הגר ורוצה שיתקיים בידו יקח בהם ס"ת, **עמוד ב** ורב ששת אמר אפילו בעל בנכסי אשתו, ורבא אמר אפילו אם עשה עסק והרויח, ורב פפא אמר אפילו אם מצא מציאה, ור"נ בר יצחק אמר שאפילו אם יכתוב תפילין יתקיימו בידו, ור' חנין או ר' חנינא אומר שהמקור לזה הוא בפסוק וידר ישראל נדר לאמר, שאם יצליחו יקדישו לשמים.

רמי בר אבא אומר שהליכה בדרך מיל ושינה כל שהוא מפגיגים היין ורבה אמר שזה רק אם שתה רביעית ואם שתה יותר הדרך גורמת ליותר טרדה והשינה משכרתו, אך קשה ששינוי שהיה מעשה שר"ג רכב על חמורו מעכו לכזיב, ור' אלעאי הלך אחריו ומצא גלוסקא בדרך, אמר לו ר"ג שיטול את הגלוסקא מהדרך, ומצא נכרי אחד ואמר לו ר"ג מבגאי טול את הפת הזו מאלעאי, שאל אותו ר' אלעאי מהיכן הוא ואמר לו מעיירות של בורגנים, ומה שמך אמר לו מבגאי שמי, אמר לו האם ר"ג הכירך, אמר לו לא, ולמדנו מכך שקרא לו ר"ג בשמו ברוח הקודש ולמדנו שאין

דף סג רב המנונא הורה בעיר חרתא של ארגיז בשני רב חסדא, רבינא בדק סכין בכבל, אמר לו רב אשי אינך יכול להורות שם, אמר לו הרי רב המנונא הורה בימי רב חסדא אמר לו ששינינו שלא הורה, אמר לו רבינא ששינינו הורה ושינינו לא הורה, ודוקא בימי רב הונא לא הורה, אך בימי רב חסדא הוא הורה שהוא כתלמיד חבר שלו ואני תלמיד חבר שלך, רבא אומר שתלמיד חכם יכול לראות סכין לעצמו, רבינא הגיע למחוזא והאכסנאי הראה לו סכין אמר לו שיראה לרבא אמר לו שרבא עצמו אומר שתלמיד חכם רואה לעצמו, אמר לו כיון שאני כאילו קונה ממך א"כ איני יכול לראות לך, ר"א מהגרוניא ורב אחא בר תחליפא הגיעו לביתו של רב אחא בר רב איקא במקומו של רב אחא בר יעקב ורצה רב אחא לעשות להם עגל שלישי שהוא משוכת, והוא הראה להם סכין ורב אחא בר תחליפא אמר שיש לחשוש לכבוד רב אחא בר יעקב אמר לו ר' אלעזר שרבא אמר שת"ח רואה לעצמו ונענש ר' אלעזר על כך, ואף שרבא התיר אך כיון שהתחילו בכבודו של רב אחא היו צריכים להראות לו, או שרב אחא הוא מופלג בזקנה וחכמה, רבא אומר שמותר להפריש מאיסור אפילו לפני רבו, רבינא ישב לפני רב אשי וראה אדם שקושר את חמורו בדקל בשבת, הרים עליו קולו ולא השגיח בו, אמר רבינא יהא אדם זה בנידוי ואמר לרב אשי האם מקרה כזה הוא כחוצפה לפני הרב אמר לו שאין חכמה ואין תבונה כנגד ה' ובמקום חילול ה' אין חולקים כבוד לרב. רבא אומר שהמורה בפני רבו חייב מיתה ושלא בפניו אסור אך אינו חייב מיתה, ומה שר"א אמר שבני אהרן מתו כי הורו הלכה בפני משה רבן שהם דרשו שאף שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מההדיוט, ולר"א היה תלמיד שהורה הלכה בפניו ואמר ר"א לאשתו אמא שלום אני תמה אם הוא יוציא את שנתו וכך היה, אמרה לו וכי נביא אתה אמר לה לא נביא אני ולא בן נביא, אלא יש לי קבלה שהמורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, ור' יוחנן אמר שתלמיד זה היה ר' יהודה בן גוריא שהיה רחוק ממנו ג' פרסאות א"כ רואים שיש חיוב מיתה גם לא בפניו, ואין לומר שזה משל והיה ממש בפניו כי לא היו מזכירים שמו ושם אביו, ר' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שהמורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש שכתוב ויען אליהוא בן ברכאל הבוזי ויאמר צעיר אני לימים על כן זחלתי וכתוב עם חמת זוחלי עפר, ור' חנינא אמר שהוא נקרא חוטא, שכתוב בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך, רב המנונא הקשה מפסוק זה על הפסוק בשרתי צדק בקהל רב, והוא תירץ שבזמן שרבו של דוד עירא היאירי היה קיים דוד הסתיר את תורתו ואחר מותו דוד פרסם את תורתו. ר' אבא בר זבדא אמר שהנותן מתנותיו לכהן אחד מביא רעב שכתוב עירא היאירי היה כהן לדוד שרק הוא היה כהן ואח"כ נאמר ויהי רעב בימי דוד, ר' אליעזר אומר שמורידים אותו מגדולתו שכתוב ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא אף שלמשה צוה אותי לא ציוה, אעפ"כ הוא נענש שכתוב על יהושע ולפני אלעזר הכהן יעמוד ולא כתוב שיהושע הוצרך לאלעזר, ר' לוי אומר שהמורה דבר הלכה לפני רבו הולך לשאול ללא ילדים, שכתוב ויען יהושע בן נון משרת משה מבחוריו ויאמר אדוני משה כלאם, **עמוד ב** וכתוב ביחוסו נון בנו יהושע בנו א"כ ליהושע לא היו ילדים, ולדעת ר' אבא בר פפא הוא נענש רק בגלל שביטל את ישראל לילה אחד מפריה רביה שכתוב ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא וכתוב ויאמר כי אני שר צבא ה' עתה

מעבירים על האוכלים, והולכים אחר רוב עוברי דרכים שהוא לא נתן לר' אלעאי לאכול מזה וחמצו של נכרי אחר פסח מותר בהנאה וכשהגיעו לכזיב בא אחד ורצה שיתירו לו נדרו אמר ר"ג שמא שתינו רביעת יין אטלקי, אמר לו כן, אמר א"כ יטייל אחרינו עד שיפיג היין ואחר ג' מילין כשהגיעו לסולמה של צור ירד ר"ג מהחמור והתעטף וישב והתיר לו נדרו ולמדנו מכך שרביעת יין האיטלקי משכר, ושיכור אל יורה ודרך מפיגה היין, ולא מפירים נדר רכוב או מהלך או עומד אלא יושב ומה שהצריכו ללכת ג' מילים שיין האיטלקי משכר יותר, ואף שרבה אמר שדרך טורדתו יש לומר שברוכב הדרך לא טורדתו, ולפי"ז יש לומר שאין הבלד בסוגי היין אלא ברכוב צריך ג' מילין, ואמנם ר"נ אמר שמפירים נדר אפילו מהלך או רוכב, אלא זה תלוי במחלוקת תנאים אם צריך לפתוח בחרטה כדי להתיר וצריך לשבת, ואם מתירים בלי לפתוח בחרטה א"כ אפשר להפר אפילו רוכב או מהלך, ור' יוחנן אמר שר"ג פתח לאותו אדם שיש בוטה כמדקרות חרב ולשון חכמים מרפא והיינו שכל הנודר ראוי לדוקרו אלא לשון חכמים שמתירים הנדר הוא מרפא.

ר' יוחנן אמר בשם רשב"י שרק בדורות הראשונים אין מעבירים על האוכלים אך אחר שבנות ישראל היו פרוצות בכשפים מעבירים על האוכלין ויש ברייתא שעוברים על שלימים ולא על חתוכים, ורב אסי הוכיח מהפסוק ותחללנה אותי אל עמי בשעלי שעורים ובפתותי לחם משמע שגם בפתיתים עושים כשפים, ויש לומר שהם רק נוטלים אותם בשכרם אך לא עושים בהם כשפים.

דף סה רב ששת אמר בשם ר"א בן עזריה שהוא יכול לפטור כל העולם כולו מהדין מאז החורבן שכתוב **לכן שמעי נא זאת עניה ושכורת ולא מייץ** שאין להם עוון, בגלל שכרותם. ואף שנאמר ששיכור מקחו וממכרו ממכר ואם עבר עבירה של מיתה ממיתים אותו ועל עבירה של מלקות מלקים אותו, והוא כפיכח לגמרי אלא שפטור מהתפילה, ויש לומר שר"א דיבר על חובת תפילה, ור' חנינא אמר שמדובר כשלא הגיע לשכרותו של לוט אך אם הגיע לכך הוא פטור מהכל שהוא כשוטה.

ועוד אמר ר' חנינא שמי שאינו אומר ברכת אבות בשעת שיכרות סוגרים וחותמין לו מהצרות, שכתוב **אפיקי מגינים סגור חותם צר**, ואפיק הוא מלשון העברה שכתוב אחי בגדו כמו נחל כאפיק נחלים יעבורו, ור' יוחנן אומר שלמדו מפסוק זה על מי שאינו מתפלל בשעת שכרות, שמפיק הוא מלשון גילוי שכתוב **ויראו אפיקי מים ויגלו מוסדי תבל**, ואמנם יש פסוקים כמו ב' הדיעות וההבדל ביניהם אם ניתן למסור לשומר שמירה על כך שיעירנו, כמו שרב ששת מסר שנתו למשמשו, ולר' חנינא צריך לחכות שיתעורר מעצמו, ולר' יוחנן לא צריך, ר' חייא בר אשי אמר בשם רב שמי שאין דעתו מיושבת עליו לא יתפלל שכתוב בצר אל יורה, ור' חנינא לא התפלל ביום שכעס שכתוב בצר אל יורה, מר עוקבא לא יצא לדין ביום של רוח דרומית חזקה, וכן אמר ר"נ בר יצחק שהלכה צריכה צלילות כיום של רוח צפונית, ואביי אמר שאם אומנתו היתה אומרת לו לטרוח לקרב כותח לא היה לומד כראוי, ורבא אמר שאם היתה כינה עוקצתו לא היה לומד, מר בר רבינא עשתה לו אמו בגד לכל יום מז' ימים.

רב יהודה אמר שהלילה נברא רק לשינה, וריש לקיש אמר שהלילה נברא לגירסא ואמרו לר' זירא ששמועתך ברורות אמר להם שהם משל הימים, בת רב חסדא אמרה לו האם אינך צריך לישון אמר לה יגיעו ימים ארוכים בזמן וקטנים במצוות אחר מותי ואז אישן הרבה, ר"נ בר יצחק אמר שאנו פועלי יום, ורב אחא בר יעקב היה לווה מהלילה להשלים לימוד יומו.

ר"א אמר שהבא מהדרך לא יתפלל ג' ימים שכתוב **ואקבצם אל הנהר הבא אל אחוא ונחנה שם ימים שלושה ואבינה בעם**. וגם

אביו של שמואל כשהגיע מהדרך לא התפלל ג' ימים, שמואל לא התפלל בבית שיש שם שיכר שהריח משכרו, וגם רב פפא לא התפלל בבית שיש שם הרסנא בגלל ריחם.

ר' חנינא אמר שהמתפתה בינינו יש בו מדעת קונו שנאמר **וירח ה' את ריח הניחוח** ור' חייא אומר שהמתישב בינינו יש בו מדעת ע' זקנים שיין גימטריא ע' וכן סוד הוא ע' נכנס יין יצא סוד, ר' חנין אמר שיין נברא לנחם אבלים ולשלם שכר לרשעים שכתוב **תנו שיכר לאובד ויין למרי נפש**, ועוד אמר שמי שאין נשפך יין בביתו כייין אינו בכלל ברכה שכתוב וברך את לחמך ומימך ומים הכוונה שהם ניקחים בכסף מעשר כלחם **עמוד ב** וזה יין ואם נשפך היין כמים הוא בכלל הברכה ואם לא לא, ר' אלעאי אמר שאדם ניכר אם הוא הגון, בג' דברים: ביניו בכיסו ובכעסו שאינו קפדן.

רב יהודה אמר בשם רב שלדעת רבי ור' חייא אם יש חצר פנימית שגרים בה ישראל ונכרי ובחיצונית גר ישראל, העכו"ם אוסר, ורבה ורב יוסף ישבו בסוף שיעורו של רב ששת והוא אמר שרב אמר לדעת ר"מ, ורבה הסכים בראשו ואמר רב יוסף איך שני גדולים טועים בזה ולר"מ גם כשאין ישראל בחיצונית אוסר הנכרי, ואין לומר שכך היה המעשה שהרי שאלו את רב מה דין פנימי במקומו והוא אמר שמותר, ולר"א בן יעקב לא נאסר אלא אם יש ב' ישראלים עם הנכרי, ולר"ע אסור גם כשאין נכרי כי רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, ורב הונא בר רב יהושע מבאר שזה לדעת ר"א בן יעקב ולר"ע, ובעירבו שעם ישראל לבד מותר וכשיש נכרי אסור.

ר"א שאל את רב במקרה שיש ישראל ונכרי בחיצונית וישראל בפנימית ובמקרה כזה לא מצויים לגור כי הנכרי אינו מפחד להרוג את הישראל שעימו, שאם הפנימי ישאל היכן היהודי שגר עימך יאמר לו שהלך לעולם, או שבכ"ז הוא מפחד שהפנימי רואהו, אמר רב תן לחכם ויחכם עוד ואסור.

ר"ל ותלמידי ר' חנינא נקלעו לפונדק שהיו בו רק המשכיר ולא השוכר, והסתפקו אם מועיל לשכור ממנו וזה פשוט שאם אינו יכול לסלקו לא מועיל לשכור, אך במקרה שיכול לסלקו יתכן שניתן לשכור ממנו, או שכרגע אינו נקרא ברשותו, אמר ר"ל נשכור ואח"כ נשאל את רבותינו ואח"כ שאלו את ר' אפס ואמר שנכון עשו.

ר' חנינא בר יוסף ור' חייא בר אבא ור' אסי נקלעו לפונדק שהנכרי בעל הפונדק בא בשבת, והסתפקו אם שוכר כמערב שמועיל דוקא מבעוד יום או ששוכר כמבטל רשות שמועיל אפילו בשבת, ר' חנינא בר יוסף אמר שנשכור ור' אסי אמר שלא נשכור, אמר ר' חייא נסמוך על ר' חנינא ונשכור, אח"כ שאלו את ר' יוחנן ואמר שמועיל לשכור בשבת.

דף סו ונהרדעי הקשו הרי ר' יוחנן עצמו אמר ששוכר כמערב, ולכאורה זה לענין שלא מועיל לשכור בשבת, ויש לומר שר' יוחנן דיבר על הענין של שוה פרוטה שכמו שמועיל עירוב בפחות משוה פרוטה כך מועיל לשכור בפחות משוה פרוטה, וכמו שמועיל לערב ע"י שכירו ולקטו כך מועיל לשכור ע"י שכירו ולקטו, וכמו שמועיל עירוב בחמשה בחצר אחת ע"י אחד מהם, כך מועיל בשכירות ע"י אחד מהחמשה, ור"א תהה בזה, אמר ר' זירא מה קשה לו, אמר רב ששת אדם גדול כמוך לא מביין מה קשה, הרי שמואל רבו אמר שכל מקום שאוסרים ומעריבים אפשר לבטל ומקום שמעריבים ולא אוסרים, או שאוסרים ולא מעריבים לא מבטלים, ומקום שאוסרים ומעריבים שמבטלים זה לכאורה במקרה שיש ב' חצירות אחת בתוך השניה, מקום שמעריבים ולא אוסרים זה במקרה שיש ב' חצירות שיש פתח ביניהם ולא מבטלים, מקום שאוסרים ולא מעריבים לכאורה מדובר כשיש נכרי, ואם בא קודם שבת ישכור קודם שבת **עמוד ב** א"כ מדובר שבא בשבת, וכתוב שלא מבטלים, רב

יוסף אמר שלא שמע שמועה זו אמר לו אביי שאמרת לנו את זה על דברי שמואל שאין ביטול רשות מחצר לחצר ולא בחורבה, ואמרת שמה שאין ביטול רשות מחצר לחצר זה דוקא בב' חצירות ופתח אחד ביניהם, אך בחצר שאחת לפניו מהשניה כיון שהם אוסרים מבטלים, אמר רב יוסף איך אמרתי כך בשם שמואל הרי הוא סובר שאין לנו בעירובין אלא כלשון המשנה חצר ולא חצירות, אמר אביי שדברים אלו אמרת לענין שמבוי לחצירות כחצר לבתים.

ר' יוחנן סובר שיש ביטול רשות מחצר לחצר וגם בחורבה והוא חלק על שמואל בחצירות ובחורבה שלא נאמר ששמואל חלק רק בחצירות שלכל אחת יש תשמיש נפרד, והוא יודה בחורבה שלכולם יש תשמיש אחד, ואם היו חולקים רק בחורבה היינו אומרים שר' יוחנן יודה שבחצירות אין ביטול רשות, ואביי אומר ששמואל יודה בב' חצירות זו לפניו מזו שכיון שאוסרים מבטלים, ור' יוסף אומר שלפעמים מבטלים ולפעמים לא, שאם נתנו העירוב בחיצונה ואחד מהפנימית או מהחיצונה שכח ולא עירב כולם אוסרים, ואם נתנו את העירוב בפנימית ושכח אחד מהפנימית לערב כולם אוסרים ואם אחד מהחיצונה שכח ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה, ואם נתנו את העירוב בחיצונה ואחד מכולם שכח ולא עירב, אחד מהפנימית ששכח ולא עירב אינו יכול לבטל לפנימית כי העירוב אינו אצלם ולא מועיל לבטל לחיצונה שאין ביטול רשות מחצר לחצר, ואחד מהחיצונית ששכח אינו יכול לבטל לחיצונה כי הפנימית אוסרת עליו, ולפנימית אינו יכול לבטל כי אין ביטול רשות מחצר לחצר, וכשנתנו את העירוב בפנימית ואחד מהפנימית שכח אינו יכול לבטל לפנימית כי החיצונה אוסרת, ולחיצונה אינו יכול לבטל כי אין ביטול רשות מחצר לחצר,

דף סז ואם אחד מהחיצונה שכח הפנימית מותרת שהיא סוגרת דלתה ומשתמשת לבדה, והחיצונה אסורה ומועיל ביטול לחיצונה. ורב הונא בר רב יהושע שואל שאם שכח אחד מהפנימית לא נאסר שיבטל לפנימית וממילא החיצונה תהיה מותרת אך זה יועיל רק לר"א שאין צריך ביטול רשות לכל אחד אך לרבנן צריך ביטול רשות לכל אחד מבני העירוב וממילא לא מועיל ביטול מחצר לחצר.

כשנפגשו רב חסדא ורב ששת יחד, רב חסדא היה רועד מבקיאותו של רב ששת ורב ששת רעד מפלפולו של רב חסדא, ופעם שאל רב חסדא מה הדין במקרה שהיו ב' בתים מב' צידי רה"ר ובאו נכרים והקיפום מחיצה בשבת, ואין ספק שלמ"ד שאין ביטול רשות מחצר לחצר גם באופן שאפשר לערב גם כאן לא מועיל כי אתמול לא יכלו לערב וא"כ לא יוכלו לבטל, והשאלה היא למ"ד שמועיל ביטול מחצר לחצר שיכלו לערב אתמול, ולכן מועיל ביטול אך כאן שאתמול לא יכלו לערב א"כ לא יוכלו לבטל, או שאין הבדל, אמר רב ששת שאין מבטלים, ובמקרה שהיה נכרי בחצר ומת בשבת למ"ד ששוכרים בשבת וגם מבטלים ק"ו שכאן שצריך רק ביטול זה יועיל, ולמ"ד שאין שוכרים ומבטלים יתכן שיועיל ביטול לבד או שאין הבדל, אמר רב ששת שלדעתו מבטלים אך לרב המנונא לא מבטלים.

רב יהודה אמר בשם שמואל שנכרי הגר במבוי ויש לו פתח ד' על ד' הפתוח לבקעה גם אם יוציא למבוי גמלים וקרונות כל היום אינו אוסר על בני המבוי כי יש לו אויר בפתח שיחד לו, והסתפקו בפתוח לקרפף, ור"נ בר אמי אמר בשם רבותיו עמוד ב שנוח לו בפתח זה שיש שם יותר אויר מהמבוי, ורבה ורב יוסף אומרים שאם היה פתוח לקרפף בית סאתים אוסר ואם היה יותר מבית סאתים אינו אוסר, וכן אמר רב הונא לרבה בר חקלאי.

עולא אומר בשם ר' יוחנן שקרפף שהוא יותר מבית סאתים ולא הוקף לדירה אפילו גדול כור או כוריים הזורק לתוכו מרה"ר

חייב כי הוא מחיצה של רה"י אלא שהוא מחוסר דיורים, ורב הונא בר חנינא הקשה ששנינו שסלע בים שגבוה י' ורחב ד' לא מטלטלים ממנו לים ומהים אליו, ופחות מ' מטלטלים עד בית סאתים ומשמע שיותר מבית סאתים אסור ואף שהוא טלטול מכרמלית לכרמלית אלא ששיעור בית סאתים נאמר על גבוה י' שעד בית סאתים לא מטלטלים ומשמע שיותר כן מטלטלים שדינו ככרמלית אף שיש לו מחיצות וזה לא כר' יוחנן, ואמר רבא שמי שאינו יודע להסביר ברייתות לא יכול לשאול על ר' יוחנן והדיוק של בית סאתים נאמר על מה שבתוכו מטלטלים רק עד בית סאתים ולא יותר, ורב אשי מבאר שרבנן אמרו שקרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה מטלטלים בו רק בד' אמות, והם גם אמרו שאסור לטלטל מרה"י לכרמלית ואסור להעביר מהים רק עד בית סאתים שמטלטלים בו שזה רה"י גמורה, אך ביותר מבית סאתים שממילא לא מטלטלים התירו לטלטל מהים וליים שלא יאמרו שזה רה"י ויבואו לטלטל בכולו ואסרו רק בתוכו שזה מצוי ולא אסרו מהים וליים שאינו מצוי.

היה מעשה שתינוק נימול ונשפכו המים החמים, ואמר רבה שיביאו מביתו מים חמים אחרים, אמר אביי הרי לא עירבו אמר רבה שניתן לסמוך על השיתוף אמר אביי שגם לא שיתפו, אמר רבה שיכולים לומר לנכרי להביא, אמר אביי שרציתי להקשות לרבה ורב יוסף לא נתן לי כמו שאמר רב כהנא שבדאורייתא קודם שואלים ואח"כ עושים מעשה ואילו בדרבנן קודם עושים ואח"כ שואלים, ואחר שהביאו מים אמר רב יוסף מה רצית להקשות אמר אביי הרי הזאה על טמא הוא שבות וכן אמירה לעכו"ם

דף סח וכמו שהזאה שהיא שבות אינה דוחה שבת גם במקום מצוה, כך אמירה לנכרי שהיא שבות אינה דוחה שבת אמר לו שיש לחלק בין שבות של הזאה שהוא עם מעשה, אך אמירה לעכו"ם הוא שבות ללא מעשה שהרי לא אמרו לנכרי לחמם, אמר רבה בר רב חנן איך יתכן שמבוי זה שדרו בו גדולים שלא היה עירוב או שיתוף, אמר אביי שאינו מכבודו של רבה לגבות את העירוב, ואני טרוד בגרסתי ושאר האנשים לא אכפת להם, וגם אם אזכה להם פת בסלי כיון שאם ירצו ממני לא אוכל לתת כל שבת א"כ בטל השיתוף, כמו ששנינו שאם אחד מבני המבוי ביקש יין או שמן ולא נתנו לו בטל השיתוף, ולא הקנה להם רביעית חומץ מהחבית ששנינו שלא משתתפין במה שבאוצר, ומה שכתוב שמשתתפין הוא כדעת ב"ה שנחלקו במת בבית שיש בו הרבה פתחים כולם טמאים ואם נפתח אחד מהם הוא טמא וכולם טהורים ואם חשב להוציא באחד מהם או מחלון שיש בו ד' על ד' הוא מציל על כל הפתחים ולב"ש דוקא כשחשב קודם שמת, ולב"ה אף אם חשב משמת, שאומרים שמתברר למפרע שכך הוא רצה קודם וא"כ גם בשיתוף מועיל באוצר שמתברר במה שלקחו שזה היה השיתוף.

היה מעשה בתינוק שנשפכו מימיו החמים, אמר רבא שניתן לשאול את אמו שהיא כחולה אם צריכה היא לחמם ואז יחמם נכרי גם עבור התינוק, אמר רב משרשיא שאימו יכולה לאכול תמרים ואינה צריכה חמים אך יתכן שיש לה אדישות שאינה יודעת מה היא אוכלת.

היה מעשה בתינוק שנשפכו מימיו החמים, אמר רבא שיפנו את כליו מבית האנשים לבית הנשים ואשב שם ואבטל להם חצר זו, והקשה רבינא הרי שמואל אמר שאין ביטול רשות מחצר לחצר, אמר רבא שהוא סובר כר' יוחנן שיש ביטול רשות מחצר לחצר אמר רבינא אם אינך סובר כשמואל עמוד ב יכול אתה להשאר במקומך ולבטל להם והם יבטלו לך שהרי אמר רב שיתכן לבטל ולחזור ולבטל שוב, אמר רבא בזה אני סובר כשמואל שלא מבטלים וחוזרים שוב, וטעמו לא בגלל ששמואל סבר שזה

כחצר אחרת ואין ביטול מחצר לחצר, אלא שלא יהיו דברי חכמים כצחוק.

אין לומר שרב ושמואל נחלקו במחלוקת ר"א ורבנן באנשי חצר ששכח אחד ולא עירב, אם המבטל רשות חצירו ביטל רשות ביתו, שלרבנן לא ביטל רשות ביתו ולכן אינו כבן חצר אחרת וכך סובר רב, ושמואל כר"א שביטל רשות ביתו ולכן הוא כבן חצר אחרת, וניתן לומר שרב יסבור גם כר"א והוא דיבר רק בבית וחצר כי אי אפשר לגור בבית ללא חצר אבל לא אמר שהוא מסתלק מרשותו לגמרי, ושמואל יכול לסבור גם כרבנן שהם רק אמרו שמה שביטל ביטל ומה שלא לא אבל ממה שביטל ודאי הסתלק לגמרי, ורב ששת אומר שנחלקו בזה תנאים לענין מי שנתן רשותו והוציא שלר"מ אוסר בין שוגג בין מזיד ולר' יהודה אוסר רק במזיד ולא בשוגג, ור"מ סובר שמבטלים וחוזרים ומבטלים ולר' יהודה לא, ורבא אומר שלכו"ע מבטלים וחוזרים ומבטלים, ונחלקו שלר"מ קנסו שוגג כמזיד ולר' יהודה לא קנסו, ורב אשי אומר שרב ושמואל נחלקו במחלוקת ר"א ורבנן.

ר"ג הביא מעשה בצדוקי למרות שכתוב קודם רק נכרי, ויש לומר שחסר במשנה שצדוקי כנכרי ור"ג הביא מעשה בצדוקי שהיה דר עמם במבוי ואמר אביו שיוציאו קודם את הכלים כדי שלא יקדימם ויאסור עליהם, ושנינו בברייתא שהדר עם צדוקים וביתוסים הם אוסרים עליו ור"ג היה גר בשכנות לצדוקי ואמר לבניו מהרו והוציאו מה שאתם מוציאים והכניסו מה שאתם מכניסים עד שלא יוציא התועב הזה ויאסור עליכם שהרי ביטל רשותו לכם, וזה לר"מ, ולר' יהודה הוא אמר בלשון אחרת שימהרו לעשות צרכיהם במבוי עד שלא יחשיך ויאסור עליכם, ומשמע שלר"מ אם הם הוציאו ואח"כ הוא הוציא אינו אוסר עליהם,

דף סט ולעיל ראינו שר"מ אוסר אף בשוגג ולר' יהודה רק במזיד, ורב יוסף אומר שיש לגרוס בברייתא ההיא שלר"מ אינו אוסר גם במזיד, ואביי מבאר שאסור רק אם לא החזיקו בני המבוי במבוי ואם החזיקו אינו אוסר, וכן ישנה ברייתא שאם עד שלא נתן רשותו הוציא לר"מ בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל ולר' יהודה מבטל רק בשוגג ובמזיד אינו מבטל, ומי שנתן רשותו והוציא לר"מ אוסר בין בשוגג בין במזיד ולר' יהודה אוסר רק במזיד ובשוגג לא, וכל זה כשלא החזיקו בני המבוי במבוי ואם החזיקו אינו אוסר אף במזיד.

ר' יהודה גרס במעשה של ר"ג שיוציאו עד שלא תחשך ומשמע שהוא כנכרי, ובמשנה שנינו עד שלא יוציא, ויש להוסיף עד שלא יוציא היום, או שיש לחלק בין מומר לחילול שבת בפרהסיא שהוא כנכרי ומומר רק בצניעה אינו כנכרי, והברייתא שאומרת מומר וגילוי פנים אינו מבטל רשות הכוונה מומר בגילוי פנים אינו יכול לבטל רשות, וזה כר' יהודה שהוא כנכרי. **אדם אחד יצא ברה"ר בקשר על בושם, וכשראה את ר' יהודה נשיאה הוא כיסה אותה אמר ר' יהודה נשיאה, שאדם כמוהו שמתבייש יכול לבטל רשות לר' יהודה.**

רב הונא אמר שישאל מומר מי שמחלל שבת בפרהסיא, ור"נ מקשה שלר"מ אפילו מומר לכל דבר מהתורה נחשב מומר ולרבנן מומר לדבר אחד אינו נחשב מומר **עמוד ב** חוץ ממומר לעבודה זרה, ור"נ בר יצחק מבאר שמחלל שבת נחשב מומר לענין נתינת רשות וביטול רשות, כמו ששנינו שישאל מומר שמשמר שבת בשוק נתן רשות ומבטל רשות ואם אינו שומר שבת בשוק אינו מבטל רשות שדוקא ישראל יכול לתת ולבטל רשותו ובנכרי צריך לשכור שאומר הישראל רשותי קנויה לך או רשותי מבוטלת לך ולא צריך לזכות, ורב אשי מבאר שרב הונא סובר כתנא שחילול שבת חמור כעבודה זרה, שכתוב בקרבן עולה **מכם** ולא כולכם פרט למומר, ודוקא מכם שרק בישראל

מומר אינו מקריב ובעכו"ם מומר מקריב, **מן הבהמה** לרבות בני אדם הדומים לבהמה, ומותר לקבל קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בתשובה חוץ ממומר ומנסך יין ומחלל שבת בפרהסיא, וכתוב בתחילה שמומר לא ופושעי ישראל כן, אלא ברישא מדובר במומר לכל התורה שלא מקבלים ממנו, אך מקבלים ממומר לדבר אחד, ובסיפא כתוב חוץ ממומר ומנסך יין ולא מדובר במומר לכל התורה שזה כתוב כבר ברישא אלא הכוונה למומר לנסך יין ולחלל שבת בפרהסיא, וא"כ מומרים לע"ז ושבת שוים.

משנה אנשי חצר שאחד מהם שכח לערב אסור להכניס ולהוציא מביתו לו ולהם ואם נתנו לו רשותם לו מותר ולכולם אסור, ואם הם שנים אוסרים זה על זה שאחד נותן ונוטל רשות, ושנים רק נותנים רשות אך לא נוטלים, לב"ש נותנים רשות רק מבעוד יום ולב"ה אף משחשיכה, מי שנתן רשותו והוציא לר"מ אוסר בין בשוגג בין במזיד ולר' יהודה רק במזיד אוסר ובשוגג לא. **גמרא** משמע במשנה שהשוכח לערב אסור רק לביתו ולחצירו מותר ולכאורה אם ביטל גם ביתו מותר, ואם לא ביטל איך מותרת חצירו, ויש לומר שמדובר שביטל רשות חצירו ולא ביתו, שמי שמבטל חצירו לא ביטל ביתו שיתכן שאדם גר בבית ללא חצר, ורשות כולם מותרת לו ולהם כי הוא כאורחם.

נתנו לו רשותם לו מותר ולכולם אסור ולא אומרים שכולם כאורחיו כי יותר מסתבר שאחד אורח של חמשה, ולא חמשה אצל אחד, ולכאורה משמע מהמשנה שמבטלים וחוזרים ומבטלים, ויש לבאר שהכוונה שאם נתנו לו רשות מתחילה לו מותר ולהם לא.

שנים אוסרים זה לזה אפילו כשאחד ביטל לחבירו, והחידוש הוא שלא מועיל, כיון שכשביטל לא היה לו היתר בחצר הזו.

המשנה מוסיפה שאחד נותן רשות ומבטל רשות והחידוש הוא בזה ששנים נותנים רשות ולא גוזרים שמא יבטלו להם.